

O.В.Козьменко, О.В.Меренкова, Т.В.Доценко
Визначення фінансового потоку відносно роботи банку та страхової компанії

В статті розглядається процес деформації поняття «фінансовий потік», обґрунтovується пропозиція розподілу грошового потоку на складові, такі як грошові кошти і еквіваленти грошових коштів, аналізуються умови, при яких фінансові потоки визначаються через грошові потоки.

O.V. Kozmenko, O.V.Merenkova, T.V.Docenko
Determination of financial stream in relation to work of bank and insurance company

The process of deformation of financial stream concept is examined in the article. It consistses the suggestion of money stream distributing on constituents, such as money facilities and money facilities equivalents, the analyses of terms at which financial streams are determined through money streams.

Ключові поняття: вхідний фінансовий потік, вихідний фінансовий потік, грошовий потік, грошові кошти, еквіваленти грошових коштів.

Постановка проблеми. У сучасному економічному контексті сформувались два підходи до порівняння понять «фінансові потоки» та «грошові потоки». З одного боку, між цими двома поняттями встановлюють еквівалентність. З іншого боку, розглядають фінансові потоки як специфічні грошові потоки і виділяють грошові потоки як підмножини фінансових. Важливим є застосування математичного апарату для формалізації питань ліквідності, рентабельності, співвідношення між активами та зобов'язаннями, планування доходів і витрат, оцінки фінансових ризиків, надійності і платоспроможності. Положення сучасних наукових публікацій пов'язано не тільки з оцінкою такої категорії як «фінансовий потік», але із моделюванням його «швидкості» та «обсягу». Але сформувалася проблема, пов'язана з невизначеністю понять «фінансового» та «грошового» потоку та з конкретною алгебраїчною формою цих важливих економічних понять, з конкретними фінансовими складовими для математичних моделей та методик оцінки цих понять.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансова діяльність роботи банку та страхової компанії відносно фінансових потоків, які «говорячи мовою кібернетиків», маємо на вході, трансформацію потоків всередині і на виході. Аналізу понять «фінансовий» та «грошовий» потоки присвячені роботи Г.М.Азаренкової [5], І.О. Бланка [3], В.В.Бочарова [4], О.В.Васюренка [5], В.В.Галасюка [7], А.М.Козлюка [10], П.В.Конюховського [11], В.Д. Базилевича, К.С.Базилевича [1] та інших дослідників.

Невирішенні раніше частини загальної проблеми. До визначення поняття «фінансовий потік» досі немає єдиної точки зору. Сама побудова фінансового потоку, його трансформація у грошовий потік, умови, при яких

грошовий потік є підмножиною фінансового потоку, не мають чіткого математичного формування.

Мета дослідження. Ціллю роботи є об'єднання понять грошових коштів та еквівалентів грошових коштів та умов еквівалентності фінансового потоку та грошового потоку, розрахунок фінансового потоку за визначений проміжок часу та в конкретний момент часу.

Основні результати дослідження.

Визначення фінансового потоку

Для з'ясування причин невизначеності ідентифікації і розбіжності понять «фінансовий потік» та «грошовий потік» розглянемо існуючі визначення даних понять.

Грошовий потік підприємства розглядається як сукупність розподілених у часі надходжень і виплат грошових коштів, які генеруються його господарською діяльністю [3].

Грошовий потік – рух фінансових ресурсів у часі; обсяг грошових засобів, які отримує або виплачує підприємство протягом звітного чи планового періоду [4].

Грошовий потік, який називають також фінансовим потоком розглядається як вартість обмінюваних товарів і послуг, а також рух боргових вимог, які є формою грошового обміну [2].

Грошовий потік – сума прибутку (до оподаткування), амортизаційних і резервних відрахувань різного роду, врахованих у бухгалтерських реєстрах, але не виплачених у готівковій формі на сторону [15].

Грошовий потік – чистий прибуток від обігу ліквідних коштів. Розраховується як сума річного приросту, амортизації та зміни поточних відрахувань у резервний фонд [8].

Вводиться поняття умовних грошових потоків як потоки об'єктів економічних відносин протягом визначеного періоду часу, виражені у грошовому еквіваленті [7].

Грошові потоки поділяються на грошові кошти і еквіваленти грошових коштів:

$$\Gamma P = \pm \Gamma K \pm \Gamma E , \quad (1)$$

де ГП – грошовий потік;

ГК – грошові кошти;

ГЕ – еквіваленти грошових коштів.

Грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів до запитання. це надходження та вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів. Грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів до запитання. Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким властивий незначний ризик зміни вартості [13]. Якщо ми говоримо про незначний ризик зміни вартості, то тільки за умов сталого розвитку. В процесі глобалізації банківської та страхової діяльності коливання курсів національних валют, які обумовлюються значною мірою економічною стратегією окремих держав, ми можемо говорити про значний ризик зміни вартості, що спостерігається

останнім часом і, як зазначено в деяких джерелах, мають наслідки кризи іпотечного кредитування США.

Фінансові потоки - потоки коштів, пов'язані з бюджетними та позабюджетними фінансами, тобто перерозподільчою сферою [16].

Окремо розглядається грошовий потік і фінансовий потік. Грошовий потік - рух однієї з форм капіталу, платіж, здійснений або отриманий.

Фінансовий потік - це рух ресурсів у будь-якій функціональній формі, який виникає між учасниками фінансових відносин. Фінансовий потік може виникати на будь-якій стадії процесу відтворення і пов'язаний з необхідністю забезпечення приросту авансового капіталу [10].

Фінансовий потік - зміна фінансових активів і зобов'язань секторів економіки за період здійснення фінансових операцій [14].

Потік – це економічна величина, яка змінюється у русі з врахуванням часового інтервалу. Розмірність потоку – це об'єм, поділений на час. З іншого боку, об'єм – це величина, яка характеризує значення будь-якого показника за деякий фіксований момент часу.

$$\Phi P'(t) = \frac{d\Phi P(t)}{dt}, \quad (2)$$

де $\Phi P(t)$ - обсяг фінансових ресурсів,

t - час, протягом якого аналізується зміна фінансових ресурсів [11].

Фінансовий потік розглядається як взаємозв'язок фактора часу і формування розподілу та використання фінансових ресурсів. Фінансовий потік – рух фінансових ресурсів; цілеспрямований рух, зміна (обсягів, форм і видів) фінансових ресурсів певного суб'єкта господарювання, що відбувається спільно з відповідними йому грошовими потоками.

Фінансові ресурси - сукупності власних, залучених і цільових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні й використовуються ним для здійснення визначеної банківської діяльності [5].

Класифікація фінансових потоків

Управління фінансовими потоками банку трактується деякими авторами [6] як трансформація коротких коштів до запитання у довгі кошти, які обумовлюються підтримкою притоку та відтоку коштів грошових потоків з формуванням залишку, який не знижується.

Таблиця 1 - Класифікація фінансових потоків відносно банківської та страхової діяльності [3, 12]

Ознака	Вид фінансового потоку
За напрямленістю руху	додатній
	від'ємний
За методом обчислення обсягу	валовий
	чистий
За рівнем достатності обсягу	надлишковий
	дефіцитний
За методом оцінки в часі	поточний

	майбутній
За неперервністю формування	регулярний
	дискретний

Розглянемо класифікацію фінансових потоків банку на рис.1 та табл.2.

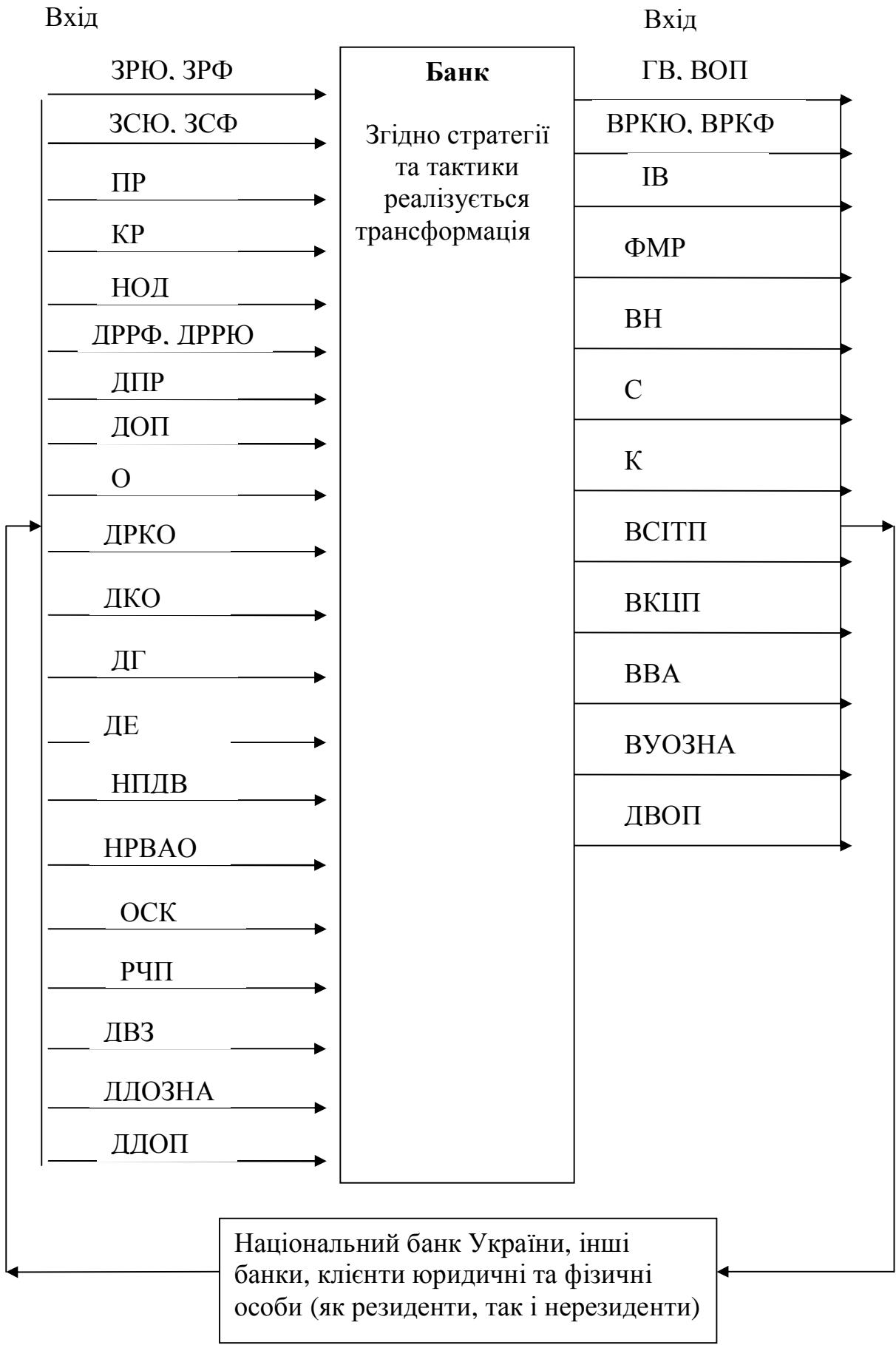

Рисунок 1 – Фінансовий потік банку

Таблиця 2 – Складові фінансових потоків комерційного банку

		Складові	Додатній фінансовий потік	Від'ємний фінансовий потік	Умовне позначення
Адміністративногосподарські витрати	Господа рські витрати	Оренда, охорона, комунальні платежі, зв'язок, електроенергія, канцелярські товари, бланки, матеріали МШП, амортизація, інкасація, пролежання готівкових валют		-	ГВ
	Витрати по оплаті праці	Оплата праці, нарахування (премії)		-	ВОП
Витрати рахункам клієнтів по		Витрати за ресурсами: % за залишками на поточних рахунках юридичних осіб, % за депозитами юридичних осіб		-	ВРКЮ
		Витрати за ресурсами: % за депозитами фізичних осіб, % за залишками на поточних рахунках фізичних осіб		-	ВРКФ
Інші витрати		За покупку ресурсів, фонд страхування вкладів фізичних осіб, податки та збори, накладні витрати		-	ІВ
Залишки (ресурси)		За поточними рахунками юридичних осіб (у грн. та валюті), за депозитними рахунками юридичних осіб (у грн. та валюті), за рахунками по пластиковим карткам (у грн. та валюті)	+		ЗРЮ
		За поточними рахунками фізичних осіб (у грн. та валюті), за депозитними рахунками фізичних осіб (у грн. та валюті), за рахунками по пластиковим карткам (у грн. та валюті)	+		ЗРФ
Залишки (ссудні рахунки)		За рахунками юридичних осіб (у грн. та валюті)	+		ЗСЮ
		За рахунками фізичних осіб (у	+		ЗСФ

	грн. та валюті)			
Продаж ресурсів (у грн. та валюті)	-	+		ПР
Купівля ресурсів (у грн. та валюті)	-	+		КР
Надходження від операційної діяльності (НОД)	Відкриття рахунків юридичних осіб; закриття рахунків; заміна, завірення картки зі зразками підписів; ведення рахунків клієнтів; переоформлення юридичних справ; комісія за генеральною угодою; система «Клієнт-банк»; % за розірвання депозитних угод; платежі від юридичних осіб;	+		НОД Ю
	Відкриття рахунків фізичних осіб; закриття рахунків; ведення рахунків клієнтів; % за розірвання депозитних угод; переведення коштів; грошові кошти фізичних осіб: з рахунку, без рахунку; комісія за споживчими кредитами; страхування споживчих кредитів; доходи із розстрочки;	+		НОД Ф
	продаж монет; продаж банківських металів; покупка дорогоцінних металів; операції на УМВФ;	+		НОД М
	розрахункове обслуговування у післяопераційний час; терміновий платіж; справки, дублікати, виписки; чекові книжки; оформлення документів; за видачу готівки; ячейки індивідуального найму; комунальні платежі; видача дозволу на вивіз валюти; відправлення документів; платіжні картки; оцінка залогу; касове обслуговування за видачу кредиту; видача готівки з пластикових карток інших банків; послуги по інкасації; дорожні іменні чеки; виписки по Інтернет;	+		НОДІ

	заміна старих банкнот; перевірка платоспроможності; відкриття депозитних рахунків; операції з ЦП; конвертація валюти; послуги страхування; продаж готівки			
Доходи розміщення ресурсів від	Отримані % за кредитами: % за кредитами фізичним особам (великі кредити, малі кредити), % за овердрафтом, штрафи, пені	+		ДРРФ
	Отримані % за кредитами: % за овердрафтом, % за кредитами юридичним особам; доходи від розміщення депозитів юридичним особам; штрафи, пені	+		ДРРЮ
Формування мінімального розміру резервів			-	ФМР
Доходи від продажу ресурсів (у грн. та валюті)	-	+		ДПР
Доходи від роботи обмінних пунктів	-	+		ДОП
Овернайт (у грн. та валюті)		+		О
Витрати по неповерненнюм	За споживчими кредитами, за картками		-	ВН
Списання по фондам за споживчими кредитами			-	С
Дохід від розрахунково-касового обслуговування по зарплатно-картовим проектам		+		ДРКО
Дохід від кредитних послуг в рамках зарплатно-картових проектів (овердрафт)		+		ДКО
Доходи від видачі готівки по карткам	Особисті, корпоративні, універсальні	+		ДГ
Кредитування	Універсальне, кредит під депозит, овердрафт («друга пенсія»)		-	К
Доходи від еквайрингу		+		ДЕ
Витрати банку на придбання сучасних інформаційних і комунікативних технологій, сучасних банківських продуктів			-	ВСІТ П
Витрати на придбання корпоративних цінних паперів			-	ВКЦП
Надходження від продажу довгострокових вкладів		+		НПДВ

Надходження від розміщення власних акцій і облігацій, емітованих банком	+		НРВА О
Отримання субординованих кредитів	+		ОСК
Розподіл чистого прибутку за напрямами	+		РЧП
Додаткові внески капіталу засновниками	+		ДВЗ
Викуп власних акцій або продаж раніше викуплених акцій		-	ВВА
Доходи від дооцінки основних засобів та нематеріальних активів	+		ДДОЗ НА
Витрати від уцінки основних засобів та нематеріальних активів		-	ВУОЗ НА
Додаткові доходи від змін в обліковій політиці	+		ДДОП
Додаткові витрати від змін в обліковій політиці		-	ДВОП

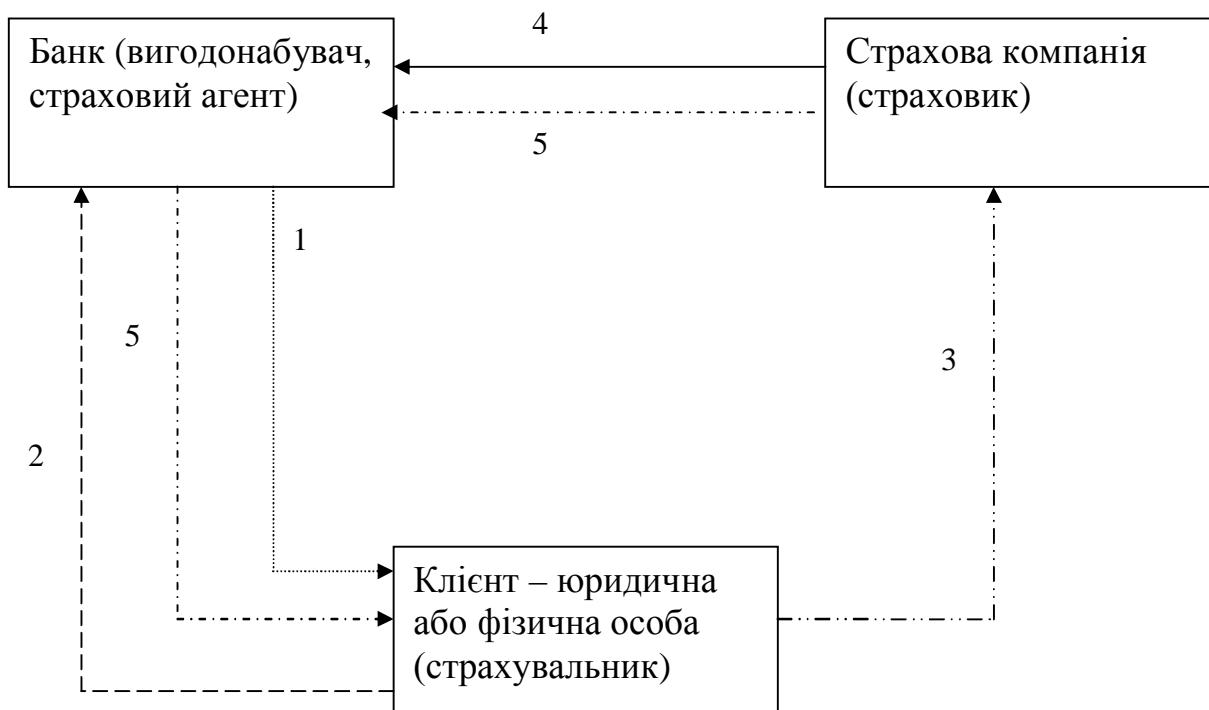
Аналіз розглянутих вище розподілів ілюструє нам, що вхідний потік, який представлений на рисунку 1, складається з 20 складової. Після трансформації, яка проходить у банку, на виході ми маємо 12 складових. Зробимо аналіз вхідних величин. Якщо ми будемо розглядати якийсь конкретний проміжок часу, то ми можемо отримати кількісне значення цих складових. Використовуючи статистичну інформацію по конкретному банку, як наведено в монографії [6], можемо апроксимувати функцію на прикладі залишків коштів на поточних рахунках юридичних осіб і розрахувати середнє значення, розкид, прогнозні значення.

Найпоширеніше визначення фінансових ресурсів трактується як сукупність фондів коштів, фонд – це запас, створений в процесі розподілу і перерозподілу сукупного суспільного продукту [15], зміна запасу, тобто рух фінансових ресурсів, формує фінансовий потік. Конюховський П.В. [11] розкриває це поняття через швидкість зміни стану системи. В цьому контексті можна визначити поняття грошового потоку як зміну або рух грошей. Ми вважаємо, що таке поняття грошового потоку має право на окреме існування, оскільки формування фінансових потоків складається не тільки рухом запасів грошей, а й іншими величинами, які ми пропонуємо називати еквівалентами грошових коштів. При формуванні грошового потоку деякі автори включають такі складові як дивіденди та податкові платежі [3], інші вважають це недоцільним [5].

Існують розбіжності у самому означені грошового і фінансового потоку, але і в самих їх складових. Послідовно можна провести аналогію, що фінансові ресурси складаються не тільки з сукупності власних і залучених цільових коштів, так і фінансовий потік – цілеспрямований рух, зміна фінансових ресурсів певного суб'єкта господарювання, який має як грошову компоненту, так і еквіваленти грошових коштів.

Розглянемо взаємозв'язок та розбіжності в трактуванні фінансових потоків на прикладі відносин страхових компаній та банків. З вихідних потоків банків та страхових компаній складається частина вхідних потоків

конкретного банку: вхідний потік банку включає такі складові як формування фонду страхування вкладів, інвестиційної діяльності та страхування кредитів. Весь процес кредитування, інвестування та залучення коштів, який здійснюється банківськими установами, підтримується «страховими коштами». Ризики, які пов’язані з цими процесами, банки покладають на страхувальника. Банки поділяють ризики на ризики, які страхуються власно (створення фондів самострахування) і на ті, які страхує позичальник в особі фізичної або юридичної (кредитні ризики).

Умовні позначення: 1 – кредитний договір; 2 – договір застави; 3 – страховий платіж; 4 – комісійна винагорода за договір страхування (% від суми страхового платежу); 5 – страхові виплати.

Рисунок 2 – Схема страхування банком кредитних ризиків

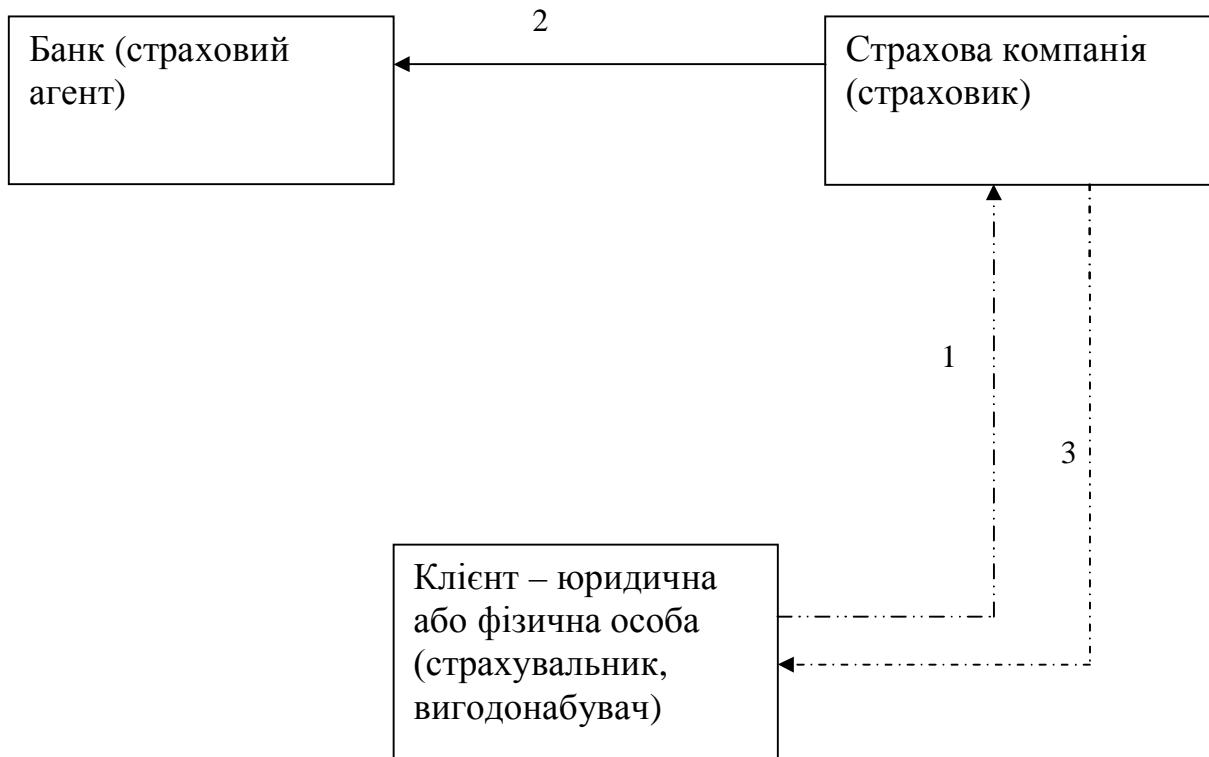
Аналізуючи рисунок 2, зазначимо, що у відносинах страхової компанії та банку:

- банк виступає в ролі страхового агента (представляє страхові послуги від імені та за дорученням страхової компанії в галузі консультування, пропозиції страхових послуг, укладенні договорів страхування, виконання робіт по обслуговуванню договорів страхування) і отримує комісійну винагороду за договір страхування (% від суми страхового платежу);
- банк виступає в ролі вигодонабувача (особа, визначена в договорі страхування для отримання страхових виплат) при укладанні договору застави (банк виступає застовоутримувачем застрахованого майна) під час кредитування клієнта (власник застрахованого застрахованого майна);

- страхова компанія виступає в ролі страховика (фінансова установа, яка отримала в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності); отримує страховий платіж (плату за страхування, яку страховальник повинен сплатити страховику у відповідності до умов договору страхування) від клієнта; при настанні страхового випадку здійснює страхові виплати (суми кошти, яка виплачується страховиком відповідно до умов договору страхування при настанні страхового випадку) клієнту (страхувальнику) за згодою банку.

Виділяють страхування короткострокових (споживчих) та довгострокових (іпотека, авто, застава) кредитів. При короткостроковому кредитуванні страхуванні поділяється на відкрите (безпосередня оплата страховки майна) та приховане (закладається або у одноразову комісію, або у вартість товару) страхування. При споживчому кредитуванні страховий платіж вноситься як відсоток від вартості товару одноразовою сумою, при довгостроковому кредитуванні страховий платіж сплачується за кожен рік користування кредитом.

Окрім страхування банком кредитних ризиків, важливою складовою процесу страхування банківських ризиків виступає гарантування депозитів [9], що забезпечує не лише захист інтересів вкладників, але й запобігає банкрутству банків. У 2001 році Верховною Радою був прийнятий закон «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб формується шляхом здійснення банками – учасниками початкового та регулярних зборів до Фонду. При банкрутстві банків (учасників Фонду) Фонд гарантує кожному вкладнику відшкодування коштів за вкладом, включаючи відсотки, в сумі не більше 150 тис. грн.. на кожного вкладника.

Умовні позначення: 1 – страховий платіж; 2 – комісійна винагорода за договір страхування (% від суми страхового платежу); 3 – страхові виплати.

Рисунок 3 – Схема функціонування банку як страховогого агента

Аналізуючи рисунок 3, зазначимо, що у відносинах страхової компанії та банку:

- банк виступає в ролі страховогого агента, представляє страхові послуги від імені та за дорученням страхової компанії (обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, обов’язкове страхування цивільної відповідальності власників зброї та власників собак) і отримує комісійну винагороду за договір страхування (% від суми страхового платежу);
- страхова компанія виступає в ролі страховика; отримує страховий платіж від клієнта; при настанні страховогого випадку здійснює страхові виплати клієнту.

Для означення різниці фінансових та грошових потоків страхової компанії наведемо класифікацію їх складових (див.рис.4 та табл.3).

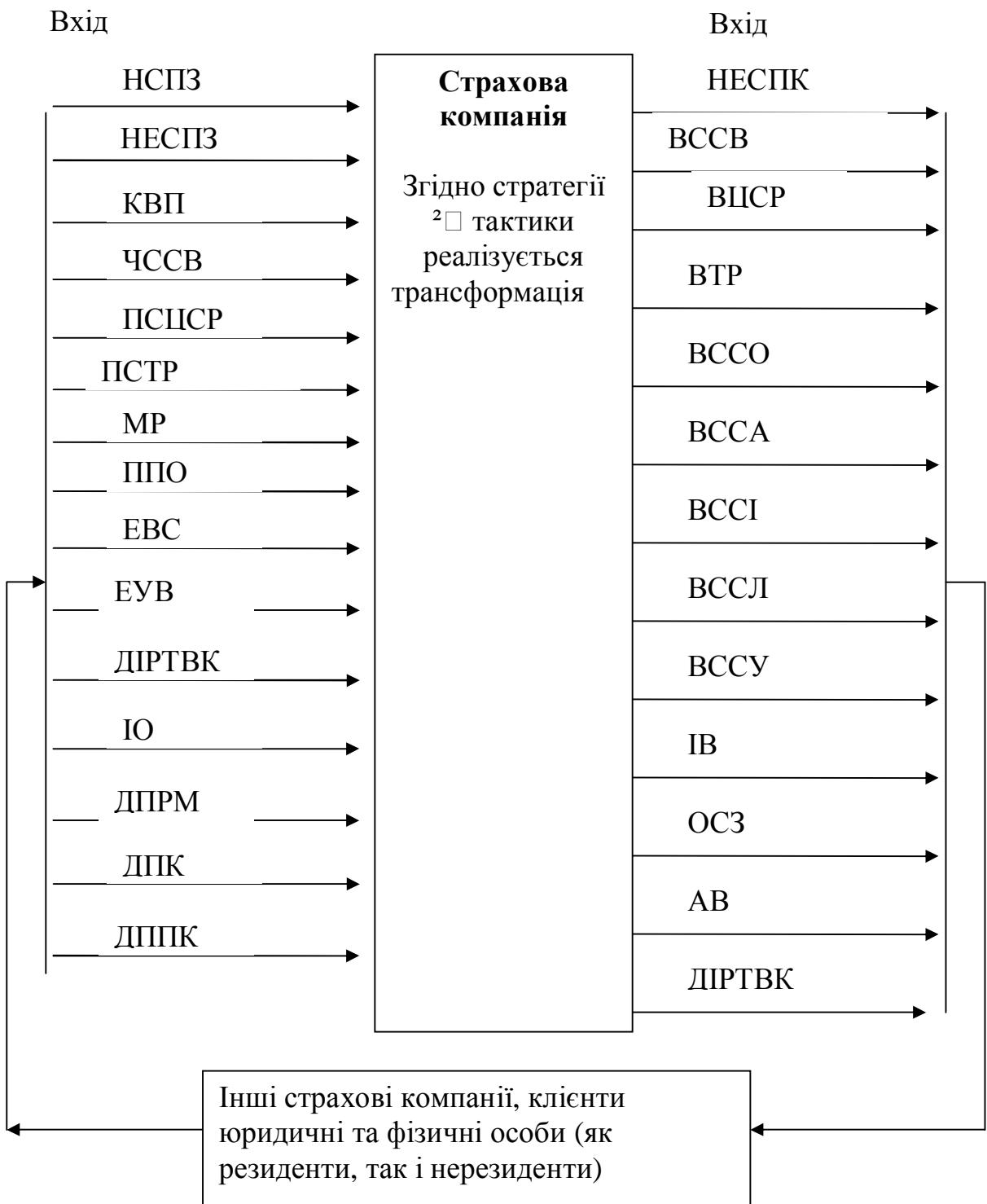

Рисунок 4 – Фінансовий потік страхової компанії

Таблиця 3 - Фінансові потоки страхової компанії [1]

Показник	Додатній фінансовий потік	Від'ємний фінансовий потік	Умовне позначення
Страхова діяльність.			СД
Зароблені страхові платежі за договорами страхування	+		ЗПДСП

перестрахування			
- сума надходжень страхових платежів за звітний період	+		НСПЗ
- сума незароблених страхових платежів на початок звітного періоду	+		НЕСПЗ
- сума незароблених страхових платежів на кінець звітного періоду		-	НЕСПК
Комісійні винагороди за перестрахування	+		КВП
Частки від страхових сум та страхових відшкодувань, сплачені перестраховиками	+		ЧССВ
Повернуті суми із централізованих страхових резервів	+		ПСЦСР
Повернуті суми технічних резервів, відмінних від резерву незароблених премій, у випадках і на умовах, передбачених чинним законодавством	+		ПСТР
Витрати на виплату страхових сум та страхових відшкодувань		-	ВССВ
Відрахування в централізовані страхові резервні фонди		-	ВЦСР
Віdraхування в технічні резерви, відмінні від резервів незароблених премій, у випадках і на умовах, передбачених актами чинного законодавства		-	ВТР
Витрати на ведення страхової справи			ВСС
- організаційні		-	ВССО
- аквізаційні		-	ВССА
- інкасаційні		-	ВССІ
- ліквідаційні		-	ВССЛ
- управлінські		-	ВССУ
Інші витрати		-	ІВ
Прибуток від страхування життя			ПСЖ
- резерв довгострокових зобов'язань (математичні резерви)	+		МР
- обсяг страхових зобов'язань		-	ОСЗ
Прибуток від позареалізаційних операцій та іншої реалізації	+		ППО
Економія з витрат на ведення справи	+		ЕВС
Економія на управлінських витратах	+		ЕУВ
Адміністративно-господарські		-	АВ

витрати (оплата праці робітників, оренда, амортизація, електроенергія, зв'язок та ін..)			
Інвестиційна діяльність та розміщення тимчасово вільних коштів	+	-	ДІРТВК
Доходи від інвестування та розміщення коштів резервів із страхування життя і медичного страхування у разі використання їх на поповнення резервів із страхування життя, або на поповнення резервів з медичного страхування		-	ДІРТВК
Інші операції	+		ІО
Доход від надання послуг, пов'язаних з ризик-менеджментом	+		ДПРМ
Доход від надання послуг, пов'язаних з консультаціями	+		ДПК
Доход від надання послуг, пов'язаних з підготовкою кадрів і ін..	+		ДППК

Аналіз розглянутих вище розподілів ілюструє нам, що вхідний потік, який представлений на рисунку 4 , складається з 15 складових. Після трансформації, яка проходить у страховій компанії, на виході ми маємо 13 складових. Зробимо аналіз вхідних величин.

Страхові компанії входять в систему страхового ринку, виконуючи економічний механізм перерозподілу ризиків, і мають такі основні функції:

- акумулюють кошти страхувальників;
- проводять здійснення розрахунків по договорам страхування;
- здійснюють розрахунки по договорам перестрахування;
- проводять обслуговування роботи страхової компанії та її співробітників та агентів.

В умовах ринкової економіки страхові компанії виступають в угодах кредитування банк-клієнт як гарант мінімізації ризиків, пов'язаних з банківською діяльністю. Обслуговуючи ризики, пов'язані із значною частиною фінансових ресурсів банків і спрямовуючи ризики кредитних потоків усієї банківської системи, включаючи банки, філії та територіальні представництва.

Метод управління фінансовими потоками носить універсальний характер при складанні фінансових планів та служить інструментом для прогнозування розмірів та строків надходжень необхідних фінансових ресурсів. Теорія прогноза фінансових потоків базується на очікуване збільшення капіталу, перерозподілу (акції, депозит) і використання коштів для виконання договорів страхування за умов наступу страхового випадку.

Переваги за умов досягнення ефективного управління фінансовими потоками

Питання ефективного управління фінансовими потоками страхової компанії визначимо в наступних положеннях:

1. Діяльність страхової компанії обслуговують фінансові потоки в усіх її аспектах реалізації як внутрішніх питань, так і зовнішнього функціонування. Фінансовий потік можемо розглядати як систему оптимальної реалізації мінімізації ризиків (як особистих, так і економічних).
2. В процесі стратегічного розвитку страхової компанії фінансову рівновагу забезпечує ефективне управління фінансовими потоками.
3. Важливе раціональне не тільки формування притоку капіталу, що сприяє підвищенню ефективної роботи та динаміки розвитку страхової компанії, але й використання математичних моделей в описі та прогнозуванні цього процесу.
4. Ефективне управління фінансовими потоками забезпечує більш раціональне використання власних фінансових ресурсів в питаннях перерозподілу капіталу та здійсненні операцій перестрахування.
5. Ефективне управління фінансовими потоками забезпечує зниження ризику невиконання страховими компаніями своїх зобов'язань перед страхувальником. Синхронізація надходжень і виплат грошових коштів, що досягається в процесі управління фінансовими потоками, дозволяє формувати резерви страхових премій ... і уникати проблем банкрутства.

Активні форми управління фінансовими потоками дозволяють страховій компанії отримати додатковий прибуток. Ефективне використання тимчасово вільних грошових коштів і формування додаткових механізмів їх перерозподілу для здійснення фінансових інвестицій, є джерелом прибутку.

Об'єднуючи всі трактовки до поняття «фінансовий потік», ми можемо зауважити, що його складовими є вхідний потік і вихідний потік. Але при аналізі роботи будь-якої фінансової установи, коли говорять про результат діяльності, то означають прибуток за попередній період. Тому введемо визначення фінансового потоку.

Фінансовий потік банку, так і страхової компанії за певний проміжок часу представимо у вигляді функціональної залежності:

$$\Phi P(t) = F(\text{Вхідний потік}; \text{Вихідний потік}; \text{Прибуток}(t)), \quad (3)$$

Трансформація фінансового потоку може відбуватися за однією з наведених схем:

$$\begin{aligned}
 & \pm ГК \pm ГЕ \rightarrow Трансформація фінансових ресурсів \rightarrow \pm ГК \pm ГЕ \\
 & \pm ГК \rightarrow Трансформація фінансових ресурсів \rightarrow \pm ГК \\
 & \pm ГК \rightarrow Трансформація фінансових ресурсів \rightarrow \pm ГЕ \\
 & \pm ГЕ \rightarrow Трансформація фінансових ресурсів \rightarrow \pm ГК \\
 & \pm ГЕ \rightarrow Трансформація фінансових ресурсів \rightarrow \pm ГЕ
 \end{aligned} \tag{4}$$

де ГК – грошові кошти;

ГЕ – еквіваленти грошових коштів.

Обслуговування процесу управління фінансовими потоками банків випливає з необхідності формування принципово нового напрямку трансформування банківської системи на основі постійного відтворення інноваційних процесів, реформування структури кредитування, залучення коштів на депозити, здійснення безготівкових розрахунків з метою послідовного заміщення економічно неспроможних видів діяльності на більш досконалі, підвищенння рівня інтегральної економічної ефективності банківської діяльності по забезпеченням стабільного фінансового стану комерційних банків України, їх філій та територіальних підрозділів.

Окремим дослідженням є питання співвідношення та критеріїв вхідного та вихідного фінансового потоку. В деяких випадках ми можемо говорити поро те, що прибуток може бути нейвою функцією цих показників.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Фінансовий потік в управлінні діяльністю підприємства слід розглядати як функціональну залежність вхідного фінансового потоку, вихідного фінансового потоку та прибутку за попередній проміжок часу. Грошовий потік це додаток потоку грошових коштів та потоку еквівалентів грошових коштів. Грошові кошти – це лише платіж, здійснений або отриманий. Робота банку може складатися з деяких періодів, коли фінансовий потік буде еквівалентним грошовому потоку і буде трактуватися, що рух ресурсів – це рух просто кажучи «грошей». Виходячи з цих означень потік може мати середню швидкість зміни, тому що всі складові, які наведені в таблицях класифікації мають за конкретний проміжок часу обсяг та швидкість. Швидкість розглядається як похідна, а об'єм як площа криволінійної трапеції конкретних фінансових ресурсів. За умов світових фінансових криз ми спостерігаємо, що коли здійснюються операції купівлі продажу будь-яких ресурсів, у тому числі і фінансових, то національна валюта, яка приймає участь у процесах конвертації, може коливатися в ціні приблизно у 50%, що ми спостерігаємо на МВФ зміну курсу. Можемо зробити висновок, що грошові кошти перестають трактуватися як грошові кошти, а переходять в категорію еквівалентів грошових коштів, але визначення цієї межі є досить складним розподілом.

Перспективи подальших досліджень:

- математичне означення критеріїв або рівноваги, або пріоритетів, або взаємовідносин вхідного та вихідного потоку;

- побудова явних функціональних залежностей прибутку в контексті даної статті або банку, або страхової компанії від вхідного та вихідного фінансового потоку;
- здійснення управління фінансовими потоками на базі визначеного означення фінансового потоку;
- прогнозування всього комплексу економічних питань функціонування банку та страхової компанії за допомогою формування та прогнозування фінансового потоку.

Література

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1997. – 216 с.
2. Бернар И., Колли Ж.-К. Толковый экономический и международный словарь: В 2-х тт.. – Т.1: Пер. с фр. – М.: Международные отношения, 1994
3. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т.2. – К.: Ника-Центр, 1999. – 512 с.
4. Бочаров В.В. Управление денежным оборотом предприятий и корпораций. – М.: Финансы и статистика, 2001
5. Васюренко О.В., Азаренкова Г.М. Фінансове управління потребує точного визначення окремих понять // Фінанси України. – 2003. - №1. – С.28-33
6. Вожжов А.П. Процеси трансформації банківських ресурсів: Монографія. – Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2006. – 339 .
7. Галасюк В.В. О необходимости использования понятия «условный денежный поток» // Фондовый рынок, 2000, №18. – С.18-20
8. Генеза ринкової економіки (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність): Терміни, поняття, персоналії. Укладачі: В.С. Іфтемчук, В.А. Григор'єв, М.І. Маниліч, Г.Д. Шутак. За наук. ред. Г.І. Башнянина і В.С. Іфтемчука. – К.: «Магнолія плюс», 2004. – 688 с.
9. Говорушко Т.А. Страхові послуги. Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
10. Козлюк А.М. Про розмежування понять «фінансовий» та «грошовий» потоки // Фінанси та кредит. – 2003. - №6(24). – С.17-20
11. Конюховский П.В. Микроэкономическое моделирование банковской деятельности. – СПб.: Питер. – 2001. – С.147
12. Меренкова О.В. Вплив інноваційних технологій на фінансові потоки банківської установи // Актуальні проблеми економіки. - №6. – 2008. – С.234-240.
13. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / Перекл. З англ. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998
14. Плущевская Ю., Старикова Л. Исследование финансовых потоков в российской экономике // Вопросы экономики. – 1997. - №12. – С.119

15. Словарь коммерсанта: Толковый русско-английский и англо-русский / Сост. И.В.Липсиц. – М.: Машиностроение: ИНФРА-М, 1996
16. Финансы: Учебн. для вузов / Под ред.. М.В. Романов кого, О.В.Брублевской, Б.М.Сабанти. – М.: Перспектива; Юрайт, 2000

Козьменко, О.В. Визначення фінансового потоку відносно роботи банку та страхової компанії / О.В. Козьменко, О.В. Меренкова, Т.В. Доценко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки.– 2008.– № 4 (46).– С. 277–288.